

20 éves a Magyary Zoltán Népfőiskolai Társaság

Bevezetés

Tatán nagy és szép hagyománya van a népfőiskolának, amely 75 éve, Magyary Zoltán támogatásával és kezdeményezésére indult el 1940. január 7-én.

Ezt a nemes hagyományt elevenítették fel a kezdeményezők 20 évvel ezelőtt, 1995. június 1-jén, amikor az alapító közgyűlést összehívták, és 22 fővel a Városi Művelődési Központban megalakult a Magyary Z. nevével fémjelzett népfőiskola.

A kezdetek (alapfok)

Az első lépések minden szervezet életében nehezek, ez a népfőiskolára is érvényes. A névadóhoz méltó és szakmailag a közigazgatáshoz kapcsolódó programmal indítani, ezért is terveztünk az önkormányzati képviselők számára programot, amely jelentős érdeklődést váltott ki. Megvalósítására 1996-ban került sor. Még ebben az évben emléktáblát állítottunk Magyary szülőházára, és megemlékeztünk születésnapjáról (június 10.).

1997-ben szerveztük meg az első cigány kisebbségi önkormányzati képzési programot, amelynek jelentőségét növeli, hogy bentlaká-

sos volt, valamint az önkormányzatok munkáját segítő informatikai programunkat.

1998-ban került sor az első országos jellegű konferenciára, amelyet kezdeményeztünk: a szociális foglalkoztatás témakörébe, ami szintén Magyaryék munkásságához kapcsolódott (a „szociális vármegye” néven vált ismertté ez a kezdeményezésük). Még ebben az évben a civil szervezetekre vonatkozó törvény lehetővé tette a közhasznú besorolás elnyerését, amit a szervezet elnyert.

1999-ben megvalósított programunk K-E megye környezeti- és természetvédelmi értékeinek bemutatását vállalta.

2000-ben indítottuk el az elmúlt tanévben is megszervezett történelmi sorozatunkat a magyar történelem bemutatásával, és az első Európai Unióról szóló sorozatunkat, szintén önkormányzati érdeklődőknek.

2001-ben indítottunk először alapfokú számítógép-kezelői tanfolyamot, és az akkor még „Kistérségi Társulás” néven ismert (mai já-

2003-ban került sor Magyaryék tragikus halálának helyszínén, Héregen az emlékhely kialakítására és avatásra – az ünnepi köszöntőt Dékán Sándor, a falu akkori polgármestere tartja

rási terület) települések értékeinek bemutatását célzó sorozatunkat, végül, de nem utolsó sorban, ebben az évben szerveztük meg az első Magyar konferenciát.

A népfőiskola tevékenységének fejlődése (középfok)

2002-ben történt egy nagyobb váltás abban az értelemben, hogy a programok száma lényegesen nagyobb lett (nem kerülnek ismertetésre), 6 sorozatot szervezett a népfőiskola. Ennek az évnek az újdonsága az „Egészségügyi programok” indítása – ezek azóta is folyamatosak – amelyek közül kisebb léptékben, de sikerült a megye településeire is elvinni a támogatás révén az egészségügyi ismereteket. Az érintett települések: Bakonysárkány, Dad, Dunaalmás, Héreg, Tardos, Vérteskethely és Vértesszőlős.

2003-ban tovább bővült (szélesedett) a népfőiskola képzési kínálata, az éves tanfolyamok száma elérte a 12-t, itt a biogazdálkodás volt az újdonság. Volt még egy program Héregen és Kocson is. A növekvő adminisztráció miatt szükség volt főállású munkatársra, amit a munkaügyi szervezet segítségével, pályakezdő fiatal alkalmazásával sikerült megoldani. Ez a növekedés vetette fel azt a gondolatot, hogy megszerezze a szervezet a felnőttképzésre vonatkozó akkreditációt, amely törekvés sikerrel járt. Szintén ebben az évben került sor a héregi Magyar emlékhely felavatására a helyi önkormányzattal együttműködésben, a városi önkormányzat támogatásával.

2004 és 2010 között többnyire 10 felett voltak az éves tanfolyami számok.

2004-től önálló irodát béreltünk, s ott folyt a szervezési és adminisztrációs munka. Nevezetes még a 2004-es év azért is, mert ekkor volt az első „hely szelleme”

A Jávorka szakközépiskolában működtek az alapfokú számítógép-kezelő tanfolyamok (több mint 20-at szerveztek)

jellegű programunk és a nyelvtanfolyamok. És ettől az évtől tartunk – nem véletlenül – ünnepélyes népfőiskolai tanévnyitókat is.

2005 azért volt jelentős a népfőiskola életében, mert ebben az évben sikerült a Help Kht. partnereként hivatalos szakképző tanfolyamot szervezni kerti munkás, valamint szociális gondozó és ápoló szakmákban. Fontos eseménye volt a városnak is az Országos Népfőiskolai Találkozó szervezés és lebonyolítása Tatán, valamint a Népfőiskolai Hírmondó indítása periodika jelleggel (évi 2-3 szám).

2006-ban újdonság volt az „Ínyencek klubja” elnevezésű program szervezése.

2007-ben részt vehettünk a Magyar Népfőiskolai Társaság által kezdeményezett regionális programban, amely „partnerség” fejlesztését célozta meg az önkormányzatok és a civil szervezetek között. A program keretében Tatán, Oroszlányban és a szomszédos Fejér megyei Bicskén szerveztünk tréning jellegű képzést.

2008-ban indult el a „Biblia Éve” kezdeményezéshez kapcsolódva a vallástörténeti sorozatunk, amelyet kiemelkedő érdeklődés kísért. Ebben az évben indult a „kertek

parkok” c. sorozatunk is, és az országosan szervezett „Művelődés hete – tanulás ünnepe” programhoz kapcsolódva szerveztünk rendezvényt Dunaalmáson, Kocson, Szomódon és Tardoson. Az év feladatainak sorában ekkor jelent meg a munkaügyi információ-szolgáltatás ellátása 8 fő munkatárssal, és a munkatanácsadás feladata 7 fő alkalmazásával!

2009-ben ismét nagyobb emelkedés történt a tanfolyamok számában (17), ami a nyelvtanfolyamok növekedéséből adódik, de ekkor indult a hadtörténeti sorozatunk is, és rendhagyó módon Esztergomban is volt sorozatunk a szakmai együttműködés révén. Kocson három előadásra került sor. Az új kezdeményezések körébe tartozik, hogy ebben az évben döntött úgy a társaság elnöksége, hogy díjat alapít a Közigazgatás-tudományi Karon működő Magyar Z. Szakollégium keretében kiemelkedő szakmai eredményeket felmutató diákoknak.

2010-es év is jelentős állomás a népfőiskola életében. Részben a 15 éves évforduló miatt, másrészt a szakmai tevékenysége is ismét gazdagodott. Ennek egyik tényezője, hogy Kocson 8 előadásra ke-

rült sor. Sikeresen szerveztük meg több szervezettel együttműködve az Egészségnapot (kb. 1000 fő részvételével), új programként elindult a „Magyar tájak-magyar várak” c. programunk, fogadtuk az Országos Népfőiskolai Találkozó résztvevőit.

Az évforduló jegyében kiemelkedő eredményként értékeli a népfőiskola elnöksége a volt Tatai Járásról készült, Magyary Z.-Kiss István által jegyzett: „A közigazgatás és az emberek” c. kötet hasonló kiadásának megjelentetését, illetve a népfőiskola 15 éves munkáját bemutató kötet szerkesztését és közreadását.

„Nem középiskolás fokon” – az utolsó évekről

2011-ben a megkezdett munka folytatódott. Itt is a nyelvtanfolyamok domináltak, de Kocson is szerveztünk 6 előadást.

2012-ben új kezdeményezés volt a „Beszélgető kör”, a „Lengyel-magyar...” program és a „Minek a házasság” találkozói. A községek közül Bajon és Kocson volt előadásuk, és a konferenciák is nagyobb teret kaptak (3), de az „egyéb” kategória is érdekes, mert ugyan egyes jellegű eseményekről van szó – ebben az évben 9 – azonban jelentősége miatt mégis érdemes jelezni ezt a tényt is.

2013-ban a történelmi sorozat keretében a határon túli magyarok helyzetével és a Trianon után kialakult államok történetével ismerkedtek a hallgatók. Nagy érdeklődést keltett a tatai képzőművészeti hagyományok bemutatása, de új program volt „Az alkotmánytól az alaptörvényig” c. program és a magyar irodalom története is. Segítettük a Versbarát Kör működését, és ebben az évben indult el a Népfőiskola Nap elnevezésű program is a Tanácsadó Testületünk javaslatára, amelyet ebben az évben hívtott életre a szervezet elnöksége.

2014-ben ismét indultak új sorozatok, így: az „Erkölc- és etika oktatás segítése”, az Esterházy család története, a Tatai medence természeti értékei, a Pszichológiai sorozat és Gyógynövény ismereti tanfolyam (ez bevételes). Ez azt is jelentette, hogy a népfőiskolának mindennapra jutott programja, beleértve a szombatot is, sőt időnként még vasárnap is...

Epilógus

A Magyary Z. Népfőiskolai Társaság munkája szakmailag és a helyi társadalom életében is fontos tényezővé vált. Minden részletről, mozzanatról az ismertető keretében nem lehet szólni, azonban néhány fontos kérdést még érdemes megemlíteni és az értékelők figyelmébe ajánlani.

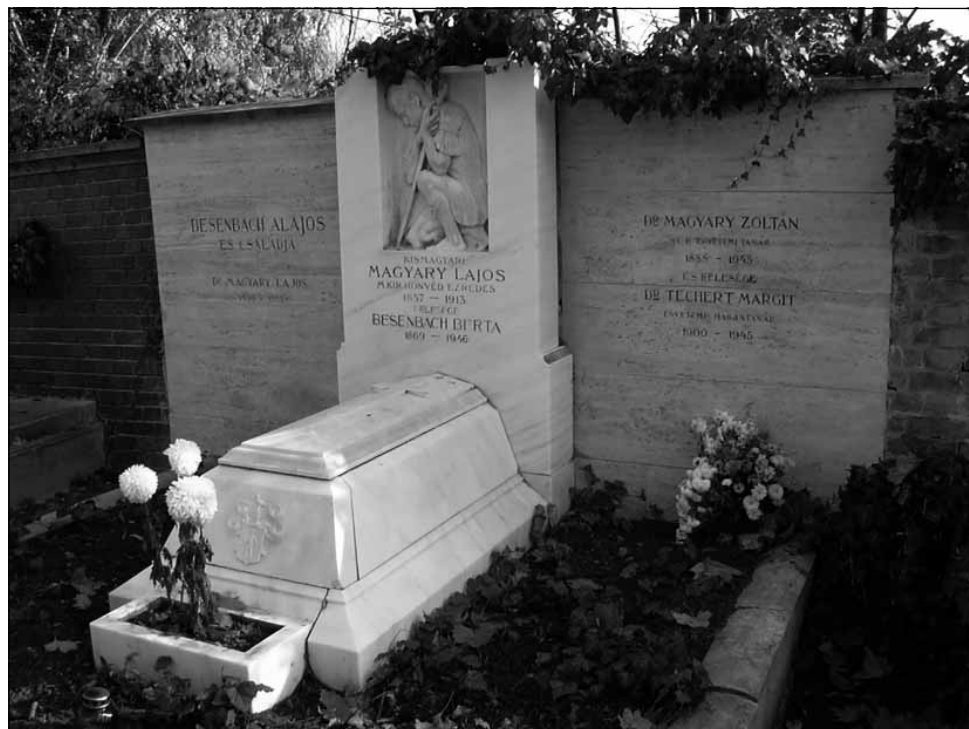
– A társaság 22 fővel alakult meg, jelenleg a taglétszám meghaladja a 150 főt.

– Alapító elnökünk dr. Márkus Mihály püspök (10 évig), jelenleg tiszteletbeli elnöke a Társaságnak, alapító tag. Ezt követően Gyüsi László vette át a feladatot, akkor a

városi könyvtár igazgatója, szintén alapító tag. Őt követte dr. Mikolasek Sándor, abban az időben Ászár polgármestere, ő is alapító tag. Majd Keresztesi József alapító tag következett, jelenleg – 2015-től – Borsó Tibor, a K-E Megyei Önkormányzat alelnöke látja el az elnöki tisztséget.

– Az elmúlt 20 év programjain a megye több mint 40 településéről vettek részt hallgatók a népfőiskola rendezvényein.

– Az elmúlt 20 év alatt sok előadónk volt, többségük egyetemi (főiskolai) tanár, tudományos kutató, számuk megközelíti a 700 főt. Néhány példa ízelítőnek a hosszú névsorból: Csányi Vilmos etológus, akadémikus; Háromi József agykutató (volt miniszter); Mezey Barna, az ELTE rektora; Stumpf István alkotmánybíró; és Vissy Károly meteorológus... Természetesen a helyi előadónknak is hosszú a sora, pl. Czumpf Attila (alapító), vagy az orvosok közül említendő, Gödölle Zoltán és Pálfi János, a nemrég elhunyt dr. Körmendi Géza tanár-helytörténész, Kövesdi Mónika művészettörténész, Musicz László ökológus – és még

sokan mások! A tanárok erkölcsi elismerésére alapította meg a Társaság „Az Év Tanára” díjat, amelyet a hallgatók szavazatai alapján adományoz az elnökség. Elsőként dr. Kószeghy Miklós történész a Károli Gáspár Református Egyetem tanára kapta (jelenleg a Pázmány P. KE dékány-helyettese) meg az elismerést.

– A civil szervezetek működésének fontos eleme az együttműködés más szervezetekkel, partnerekkel. Ezt a törekvést tudatosan vállaltuk, és meghatározóvá vált a szervezet működésében, eredményes tevékenységében, kiemelkedő jelentősége van az önkormányzati kapcsolatnak és támogatásnak. Ennek tényezői a régebben kötött közművelődési megállapodás, majd helyiség biztosítása a népfőiskola számára, de számos együttes programot valósítottunk meg: legfontosabb ebben a Magyar konferenciák szervezése és a Magyar hagyományok ápolása, elküldtük javaslatainkat a város Magyar tervéhez is, de támaszkodhatott a város vezetése a helyi civil szervezetek működésének szakmai vizsgálatában is. A másik meghatározó kapcsolata a népfőiskolának a megyei munkaügyi központtal alakult ki, részben a foglalkoztatási támogatások révén, részben a szociális foglalkoztatási konferenciák szervezése során, és nem utolsósorban a munkaerő-piaci szolgáltatások ellátása területén, amelyet 2008-tól végez a népfőiskola. (Rövid időszakokban a munkatanácsadás szolgáltatást is ellátta a szervezet.) Végezetül, de nem utolsósorban a Közigazgatás-tudományi Karral kialakult kapcsolatról kell szólni, amely alapvetően Magyar Z. szakmai tevékenységéhez kapcsolódik, az ő emlékét erősíti-ápolja, de ez a kapcsolat alapozta meg azt a népfőiskolai szándékot is, hogy Magyar-díjat alapítottunk a Karon működő Magyar Szakkolégium hallgatóinak elismerésére.

(A hallgatók rendszeresen közreműködnek a Magyar konferenciákon.)

– Külön érdemes kiemelni a „Látó-utak” gyakorlatát, amelyet a régi népfőiskolai hagyományokból vett át a Magyar népfőiskola. Ennek lényege, hogy a tanfolyami ismeretkehez kapcsolódva olyan helyszíni látogatást szerveznek, amely tapasztalat kiegészíti az ismereteket. Ennek első példája a természeti- és környezetvédelmi programhoz kapcsolódott, de azt követően számos más jellegű látogatást szerveztünk, pl. Budapesten a Terrorháza Múzeumban vagy a Károli G. Református Egyetem Biblia Múzeumába, Észak Komáromba, Székesfehérváron és még számos helyszínen.

– Szeretnénk még a bemutatás sorába a határon túli barátainkkal kialakított kapcsolatokat említeni, amit szintén fontosnak tartunk. Ennek keretében jutottunk el a testvérvárosunkra, Szovátára és Szögyénbe is. Mellette jó kapcsolat-együttműködés alakult ki a nagyváradi székhelyű – Bihar megyei – civil szervezet vezetőségével, akiknek képviselői több alkalommal jártak Tatán is – dr. Fleisz János történész több előadást is tartott. A nagyváradi Tibor Ernő Galéria képzőművész csoportnak kiállítását is szerveztünk. A későbbiek során Egei György grafikus csatlakozott a tatai Márványhegyi Nyári Képzőművész Táborhoz, akinek részvételét a népfőiskola biztosítja (idén harmadik éve). Szerveztünk hangversenyt a Kárpát-aljai fiatal zongoraművészeknek, és a szlovákiai Tardoskedi művészeti csoportjai, kézműves körei is bemutatkozhat-

tak a közelmúltban a Népfőiskola Napon.

– A népfőiskola nemcsak a városi önkormányzattal törekszik együttműködésre, közös programok szervezésére, hanem sok más szervezettel is, illetve segíti azokat a kezdeményezéseket, amelyek induláskor ezt igénylik. Ilyen segítő együttműködés alakult ki a Shakespeare Színház indulásakor – ennek az adminisztrációját végeztük egy ideig. A Beszélgető Körnek és a versbarátok Körének helyet biztosítottunk, amíg erre szükségük volt, de talán a legfontosabbnak ítélem a Tatai Civil Társulás elindulásának segítése, a programokban való aktív szervezési és szervezeti részvétel vállalása.

– A népfőiskola és az abban kiemelkedő munkát végzőket néhány elismerés odaítélésével is megbecsülték. Elsőként említjük a Budapesti Corvinus Egyetem Közigazgatás-tudományi Kari Tanácsa által adományozott Magyar Zoltán emlékérmét, melyet 2008-ban kapott meg a szervezet. 2013-ban az akkor elnöki feladatot ellátó Keresztesi József, „Az Év Önkéntese” elismerést, majd 2014-ben a „Tata Városért” díj ezüst fokozatát kapta.

A Magyar Z. Népfőiskolai Társaság Tata városának egyik meghatározó, aktív civil szervezeteként működik, amely a járásban és a megyében is – sőt némely vonatkozásban országosan is – sokrétű munkát végzett az elmúlt években. Örömkre szolgált, hogy a 20. évforduló alkalmából bekerültünk a megyei Prima-díjra jelöltek körébe.

Ezekre az eredményekre – úgy gondoljuk – méltán lehetünk büszkék.